

ECONOMICS

Name & Signature of the Invigilator

PAPER-II OMR Answer Sheet No. :

SEPT-16/10

Roll No. :

(in figures as in Hall Ticket)

Roll Number in words : .....

Time : 1.15 Hours]

No. of Printed Pages : 24

[Maximum Marks : 100

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of fifty (50) multiple choice type of questions. All questions are compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
  - (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker seal and do not accept an open booklet.
  - (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
  - (iii) After this verification is over, the Test Booklet Number should be entered on the OMR Answer Sheet and the OMR Answer Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the oval as indicated below on the correct response against each item.

Example : (A) (B) (C) (D) where (B) is the correct response.
5. Your responses to the items are to be indicated on the OMR Answer Sheet under Paper – II only. If you mark your response at any place other than in the oval in the OMR Answer Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done in the end of this booklet.
8. If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return the original OMR Answer Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are however, allowed to carry original question booklet and duplicate copy of OMR Answer Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table etc., is prohibited.
12. There shall be no negative marking.
13. In case of any discrepancy in the English and Gujarati versions of questions, English version will be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

1. આ પાનાની ટોચ પર દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
2. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા પચાસ (૫૦) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધાજ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
3. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં આપને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ પાંચ (૫) મિનિટ દરમિયાન તમારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું :
  - (i) પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પૃષ્ઠની ધાર પર આપેલ સીલ સ્ટીકર ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
  - (ii) કવર પૃષ્ઠ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો, પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પ્રશ્નો/પૃષ્ઠો ઓછા હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા અન્ય કોઈ ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ સંજોગોમાં ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં. અને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ (૫) મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછી થી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમયગાળો આપવામાં આવશે નહીં.
  - (iii) આ ચકાસણી સમાપ્ત થાય પછી, પ્રશ્નપુસ્તિકાનો નંબર OMR જવાબ પત્રક પર લખવો અને OMR જવાબ પત્રકનો નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
4. પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર જવાબ વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં આવેલ છે. તમારે સાચા જવાબના ઓવલ (oval) ને નીચે આપેલ ઉદાહરણ મુજબ પેનથી ભરીને સંપૂર્ણ કાર્યું કરવાનું રહેશે.

ઉદાહરણ : (A) (B) (C) (D) કે જ્યાં (B) સાચો જવાબ છે.
5. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો ના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ OMR જવાબ પત્રકમાં પેપર-II ભાગેલ વિભાગમાં જ અંકિત કરવા. જો આપ OMR જવાબ પત્રકમાં આપેલ ઓવલ (oval) સિવાય અન્ય સ્થાને જવાબ અંકિત કરશો તો તે જવાબનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે નહીં
6. અંદર આપેલ સૂચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચો.
7. કાર્યુ કામ (Rough Work) પ્રશ્નપુસ્તિકાના અન્તિમ પૃષ્ઠ પર કરવું.
8. જો આપ OMR જવાબ પત્રક નિયત જગ્યા સિવાય અન્ય કોઈપણ સ્થાને, આપનું નામ, રોલ નંબર, ફોન નંબર અથવા એવું કોઈ ચિન્હ કે જેનાથી તમારી ઓળખ થઈ શકે, અંકિત કરશો અથવા અભદ્ર ભાષાનો પ્રયોગ કરો, અથવા અન્ય કોઈ અનુચિત સાધનોનો ઉપયોગ કરો, જેમ કે અંકિત કરી દીધેલ જવાબ ભૂંસી નાખવો કે સફેદ શાહીનો ઉપયોગ કરી બદલશો તો આપને પરીક્ષા માટે અધીરજા જાહેર થઈ શકો છો.
9. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા બાદ ઓરીજનલ OMR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજિયાત સોંપી દેવું અને કોઈ પણ સંજોગોમાં તે પરીક્ષાખંડની બહાર લઈ જવું નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર ઓરીજનલ પ્રશ્નપુસ્તિકા અને OMR જવાબ પત્રકની કુપ્લિકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
10. માત્ર કાળી/ભૂરી બોલ પોઈન્ટ પેન વાપરવી.
11. કેલક્યુલેટર અને અન્ય ઈલેક્ટ્રોનિક મંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
12. ખોટા જવાબ માટે નકારાત્મક ગુણાંકન પ્રથા નથી.
13. પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/ખતભેદ જણાય તો અંગ્રેજી વર્ઝન યોગ્ય ગણાશે.

SEAL

ECONOMICS

PAPER - II

અર્થશાસ્ત્ર

પેપર-II

Note : This paper contains **FIFTY (50)** multiple-choice/assertion/reasoning questions/matching questions. Each question carries **TWO (2)** marks. Attempt **All** the questions.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં **પચાસ (૫૦)** બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો, સાચું-ખોટું અને જોડકાં બનાવવાના પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના બે (૨) ગુણ છે.

-
1. Which of the following is a merit good ?	1. નીચેનામાંથી કઈ પસંદગીયુક્ત વસ્તુ છે?
(A) Food	(A) ધાન્ય
(B) Health care	(B) આરોગ્ય સંભાળ
(C) Travelling	(C) મુસાફરી
(D) Cigarettes	(D) સીગારેટ
2. The committee on capital account convertibility set up by RBI was headed by :	2. મૂડીખાતાની રૂપાંતરીતતા માટે કેન્દ્રીય બેન્ક દ્વારા નિભાવેલી સમીતીના ચેરમેન કોણ હતા?
(A) S.S. Tarapore	(A) એસ.એસ. તારાપોર
(B) C. Rangrajan	(B) સી. રંગરાજન
(C) Chelliah	(C) ચેલૈયા
(D) Dutta	(D) દત્તા

3. The offer curve of a nation shows what the nation :
- (A) must do
(B) can do
(C) is willing to do
(D) Any of the above
4. The mean of certain number of observations is 50. If three numbers 70, 60 and 65 are added to this data, the mean rises to 55. Calculate the number of items in original data :
- (A) $N = 4$
(B) $N = 6$
(C) $N = 10$
(D) None of the above
5. Lorenz curve enables one to study which of the following ?
- (A) Average
(B) Dispersion
(C) Correlation
(D) Tax rate
3. કોઈ પણ દેશની પ્રસ્તાવરેખા (offer curve) નીચેનામાંથી શું દર્શાવે છે?
- (A) દેશે શું કરવું જોઈએ
(B) દેશ શું કરી શકે
(C) દેશ શું કરવા માટે તૈયાર છે
(D) ઉપરનામાંથી ગમે તે એક
4. અવલોકનોની સંખ્યાનો મધ્યક ૫૦ છે. જો ત્રણ સંખ્યા અનુક્રમે ૭૦, ૬૦ અને ૬૫ એમાં ઉમેરવામાં આવે તો મધ્યક ૫૫ થાય છે. આ ઉપરથી મૂળ માહિતીની સંખ્યાની ગણતરી કરો :
- (A) $N = 4$
(B) $N = 6$
(C) $N = 10$
(D) ઉપરનામાંથી કોઈ પણ નહીં
5. લોરેન્જ રેખાની મદદથી નીચેનામાંથી શાનો અભ્યાસ કરી શકાય :
- (A) સરેરાશ
(B) પ્રકિર્ણન (Dispersion)
(C) સહસંબંધ
(D) કર દર

6. According to dynamic theory of profit, profit arises due to :

- (A) uncertainty
- (B) Risk bearing
- (C) Innovations
- (D) All of the above

7. Consumer surplus under price discrimination is :

- (A) Maximum
- (B) Minimum
- (C) Zero
- (D) Uncertain

8. In monopolistic competition, firms maximize profit where :

- (A) Marginal Revenue = Average Cost
- (B) Marginal Revenue = Marginal Cost
- (C) Marginal Revenue = Total Cost
- (D) Marginal Revenue = Average Revenue

6. નફાના ઉદભવના સિદ્ધાંત પ્રમાણે નીચેનામાંથી કયા પરિબલને લીધે નફો ઉદભવે છે?

- (A) અનિશ્ચિતતા
- (B) જોખમ લેવાની વૃત્તિ
- (C) સંશોધન
- (D) ઉપરનામાંથી બધાજ

7. કિંમત ભેદભાવની નીતિમાં ગ્રાહક અધિશેષ :

- (A) મહત્તમ હોય છે
- (B) ન્યુનતમ હોય છે
- (C) શૂન્ય હોય છે
- (D) અનિશ્ચિત હોય છે

8. ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં નીચેનામાંથી કઈ પરિસ્થિતિમાં પેઢીઓ મહત્તમ નફો કમાઈ શકે?

- (A) જ્યારે સીમાંત આવક = સરેરાશ ખર્ચ
- (B) જ્યારે સીમાંત આવક = સીમાંત ખર્ચ
- (C) જ્યારે સીમાંત આવક = કુલ ખર્ચ
- (D) જ્યારે સીમાંત આવક = સરેરાશ આવક

9. If marginal utility is zero :

- (A) Total utility is maximized
- (B) An additional unit of consumption will increase total utility
- (C) Total utility is zero
- (D) An additional unit of consumption will decrease total utility

10. High powered money is :

- (A) Bank's reserves at Central Bank
- (B) Money held by bank
- (C) All loans and advances of bank
- (D) Currency held by public and cash reserves of the banks

9. જો સીમાંત તુષ્ટિગુણ શૂન્ય હોય તો :

- (A) કુલ તુષ્ટિગુણ મહત્તમ હોય છે
- (B) ઉપભોગનું વધારાનું એકમથી કુલ તુષ્ટિગુણમાં વધારો થશે
- (C) કુલ તુષ્ટિગુણ શૂન્ય છે
- (D) ઉપભોગનું એક વધારાનું એકમ કુલ તુષ્ટિગુણમાં ઘટાડો કરશે

10. ઉચ્ચ શક્તિશાળી નાણું એટલે :

- (A) બેન્કના મધ્યસ્થ બેન્ક પાસે રાખેલી અનામતો
- (B) બેન્ક પાસે રહેલું નાણું
- (C) બેન્કે આપેલી કુલ ધિરાણો અને લોનો
- (D) પ્રજા પાસે રહેલું ચલણ અને બેન્કોનો રોકડ અનામત

11. If the economy is operating at potential GDP, an increase in money supply will lead to :

- (A) Stagflation
- (B) Structured inflation
- (C) Demand side inflation
- (D) Supply side inflation

12. The loanable funds market determines the :

- (A) Present value of assets
- (B) Marginal revenue product of loanable funds
- (C) Interest rate
- (D) Differential land rent

13. Who, among the following economists, used the technique of 'Kinked demand curve' to explain price rigidity under oligopoly ?

- (A) Paul Sweezy
- (B) R.L. Hall and C.J. Hitch
- (C) Edward Chamberlin
- (D) George Stigler

11. જો અર્થતંત્ર ક્ષમતાયુક્ત રાષ્ટ્રીય આવકના સ્તરે કામ કરતુ હોય તો નાણાના પુરવઠામાં વધારો થતા :

- (A) સ્થિરતા સાથેનો કુગાવો થશે
- (B) માળખાજન્ય કુગાવો થશે
- (C) માંગપ્રેરિત કુગાવો થશે
- (D) પૂરવઠાજન્ય કુગાવો થશે

12. ધિરાણ ભંડોળનું બજાર નીચેનામાંથી શું નક્કી કરે છે?

- (A) અસ્કયામતોનું વર્તમાન મૂલ્ય
- (B) ધિરાણ ભંડોળની સીમાંત આવકની રકમ
- (C) વ્યાજનો દર
- (D) તફાવતી જમીન ભાડું

13. નીચેનામાંથી કયા અર્થશાસ્ત્રીઓ "ખાચવાળી માંગ રેખાનો" ઉપયોગ અલ્પહસ્તક ઈજારાની સ્થિતિમાં ભાવજડતા સમજાવવા માટે ઉપયોગ કર્યો?

- (A) પોલ સ્વીઝી
- (B) આર.એલ. હોલ અને સી.જે. હીચ
- (C) એડવર્ડ ચેમ્બરલીન
- (D) જ્યોર્જ સ્ટીગ્લર

14. Determinant of the maximum profit for a firm is :
- (A) Price
(B) Average cost
(C) Both average cost and price
(D) The output level
15. Which of the following best describes allocative sufficiency ?
- (A) Resources are allocated optimally overtime
(B) Inputs are allocated efficiently
(C) Prices are equal to marginal cost
(D) Output is maximized and inputs are minimized
16. Strong ordering means :
- (A) Absence of indifference
(B) Presence of indifference
(C) No difference between different combination
(D) None of the above
14. પેઢીનો મહત્તમ નફો નક્કી કરનારું પરીબળ નીચેનામાંથી કયું છે?
- (A) કિંમત
(B) સરેરાશ ખર્ચ
(C) સરેરાશ ખર્ચ અને કિંમત બંને
(D) ઉત્પાદનનું સ્તર
15. નીચેનામાંથી કયું પરીબળ ઉત્પાદનના સાધનોની વહેંચણીગત કાર્યક્ષમતા સારામાં સારી રીતે સમજાવે છે?
- (A) લાંબા સમય સુધી સાધનોની વહેંચણી મહત્તમ રીતે થાય છે
(B) ઉત્પાદનના સાધનોની વહેંચણી કાર્યક્ષમ રીતે થાય છે
(C) કિંમત અને સીમાંત ખર્ચ સરખા હોય છે
(D) ઉત્પાદન મહત્તમ સ્તરે હોય છે અને ઉત્પાદનના સાધનોનો ખર્ચ ન્યુનતમ સ્તરે હોય છે
16. સાગ્રહક્રમ (Strong ordering) એટલે :
- (A) સમતૃપ્તિનો અભાવ
(B) સમતૃપ્તિની હાજરી
(C) જુદી જુદી સમજૂતિઓ વચ્ચે તફાવતનો અભાવ
(D) ઉપરનામાંથી કોઈ પણ નહીં

17. In the fundamental theorem of consumption and to prove the law of demand, Samuelson uses :

- (A) Compensating variation in income
- (B) The cost difference
- (C) The over-compensation effect
- (D) Substituting variation in price

18. Which of the following statements is true ?

- (A) Hicksian substitution effect is greater than Slutsky substitution effect
- (B) Slutsky substitution effect is greater than Hicksian substitution effect
- (C) Hicksian substitution effect is same and equal to Slutsky substitution effect
- (D) Hicksian substitution effect is the reverse of Slutsky substitution effect

17. ઉપભોગ અંગેના મૂળભૂત પ્રમેયમાં અને માંગનો નિયમ સાબિત કરવા માટે સેમ્યુલસન :

- (A) આવકમાં થતો વળતરયુક્ત ફેરફાર
- (B) ખર્ચનો તફાવત
- (C) વધારે પડતી વળતરની અસર
- (D) કિંમતમાં અવેજીરૂપ ફેરફારો

18. નીચેનામાંથી કયુ વિધાન સાચું છે?

- (A) હિક્સની અવેજી અસર, સ્લટસ્કીની અવેજી અસર કરતાં વધારે છે
- (B) સ્લટસ્કીની અવેજી અસર, હિક્સની અવેજી અસર કરતાં વધારે છે
- (C) હિક્સની અવેજી અસર અને સ્લટસ્કીની અવેજીની અસર એક જ છે અને એકબીજાની બરાબર છે
- (D) હિક્સની અવેજી અસર એ સ્લટસ્કીની અવેજીની અસર વિરુદ્ધની છે

19. Which law states that with given taste and preference the proportion of income spent on food-stuff diminishes as income increases ?

- (A) Engel's law
- (B) Gresham's law
- (C) Giffen's law
- (D) Say's law

20. When there is unemployment caused by a lack of consumer spending, we classify this type of unemployment as :

- (A) Cyclical
- (B) Regional
- (C) Seasonal
- (D) Structural

19. રૂચી અને પસંદગીમાં કોઈ ફેરફાર ન થાય, એવી સ્થિતિમાં અનાજ પર થતા ખર્ચનું પ્રમાણ આવક વધતા ઘટે છે આ વિધાન કયા નિયમ પ્રમાણે વ્યક્ત થાય છે?

- (A) એન્જલસનો નિયમ
- (B) ગ્રેશામનો નિયમ
- (C) ગીફનનો નિયમ
- (D) 'સે' નો નિયમ

20. ગ્રાહક ખર્ચની અપૂર્ણતાને લીધે જ્યારે બેકારી ઉભી થાય છે ત્યારે એ બેકારીને ..... કહેવામાં આવે છે.

- (A) ચક્રીય બેકારી
- (B) પ્રાદેશિક બેકારી
- (C) રૂતુગત બેકારી
- (D) માળખાજન્ય બેકારી

21. Which of the following best defines cost-push inflation ?

- (A) Price rising due to an excessive growth in aggregate spending
- (B) Price rising due to an increase in the price of a Firm's inputs
- (C) Price rising due to an over-rapid growth in the money supply
- (D) Prices falling over a period of time

22. The Phillips curve describes the relationship between :

- (A) The federal budget deficit and the trade deficit
- (B) Savings and investment
- (C) The unemployment rate and the inflation rate
- (D) Marginal tax rates and tax revenue

21. નીચેનામાંથી કયુ વિધાન ખર્ચપ્રેરિત કુગાવાની વ્યાખ્યા સારી રીતે આપે છે ?

- (A) એકંદર ખર્ચમાં થતો વધુ પડતો વધારાને લીધે ભાવવધારો થવો
- (B) પેઢીના ઉત્પાદનના સાધનોની કિંમતમાં થતા વધારાને લીધે થતો ભાવ વધારો
- (C) નાણાના પુરવઠામાં થતા ઝડપી વધારાને લીધે થતો કિંમતોનો વધારો
- (D) લાંબાગાળામાં કિંમતોમાં થતા ઘટાડાથી

22. ફીલીપ્સ વક્ર નીચેનામાંથી કયા પરિબળો વચ્ચેનો સંબંધ દર્શાવે છે?

- (A) મધ્યસ્થ સરકારની અંદાજપત્રકીય ખાધ અને વ્યાપાર ખાધ
- (B) બચતો અને મૂડીરોકાણ
- (C) બેકારીનો દર અને કુગાવાનો દર
- (D) સીમાંત કરદર અને કરવેરાની આવક

23. According to the monetarists in the long run the Phillips curve is :
- (A) Vertical
(B) Horizontal
(C) Downward sloping
(D) Upward sloping
24. According to Kuznets, during the process of development the income inequalities tend to :
- (A) Decrease
(B) Decrease first and then increase
(C) Increase
(D) Increase first and then decrease
25. An underdeveloped economy is generally characterised by :
- (A) Co-existence of underutilized labour with unexploited resources
(B) High ratio of commercial farming to subsistence farming
(C) High ratio of industrial output to total output
(D) High utilization of existing capital in the economy
23. નાણાવાદીઓના મત પ્રમાણે, લાંબાગાળે ફીલીપ્સ વક્ર :
- (A) લંબ આકારની હોય છે
(B) ક્ષિતિજ રેખાને સમાન્તર હોય છે
(C) નીચે ઢળતી રેખા હોય છે
(D) ઉપરની બાજુએ ઢળતી હોય છે
24. કુઝનેટસના મતે આર્થિક વિકાસની પ્રક્રિયા દરમ્યાન આવકની અસમાનતા :
- (A) ઘટે છે
(B) પહેલા ઘટે છે અને પછી વધે છે
(C) વધે છે
(D) પહેલા વધે છે અને પછી ઘટે છે
25. અદ્યવિકસિત અર્થતંત્રનું સર્વસામાન્ય લક્ષણ કયું છે?
- (A) શ્રમનું વજાવપરાયેલુ અને નહિ વપરાયેલા સાધનોનું સહઅસ્તિત્વ
(B) નિર્વાહલક્ષી કૃષિની તુલનામાં વ્યાપારી કૃષિનું ઉચું પ્રમાણ
(C) કુલ ઉત્પાદનમાં ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનનું ઉચું પ્રમાણ
(D) અર્થતંત્રમાં પ્રવર્તમાન મૂડીનો ખુબ ધનિષ્ઠ ઉપયોગ

26. The development process under capitalism has been described as 'Creative destruction' by :

- (A) J.M. Keynes
- (B) A.H. Hansen
- (C) J. Schumpeter
- (D) M. Friedman

27. In Harrod Domer equation $g = s/v$, v is defined as :

- (A) value of the country's capital stock
- (B) the ratio of the country's capital stock to its output
- (C) the change in the country's capital stock
- (D) none of the above

26. મૂડીવાદમાં આર્થિક વિકાસની પ્રક્રિયાને "સર્જનાત્મક વિનાશ" તરીકે કયા અર્થશાસ્ત્રીએ ઓળખાવી છે :

- (A) જે.એમ. કેઈન્સ
- (B) એ.એચ. હેન્સન
- (C) જે. શુમ્પીટર
- (D) એમ. ફ્રીડમેન

27. હેરોડ-ડોમર સમીકરણમાં $g = s/v$ અને v એટલે :

- (A) દેશના મૂડીભંડોળનું મૂલ્ય
- (B) દેશના કુલ ઉત્પાદનમાં મુડી ભંડોળનું પ્રમાણ
- (C) દેશના મૂડીભંડોળમાં થતા ફેરફારો
- (D) ઉપરનામાંથી કોઈ પણ નહીં

28. Critical minimum effort thesis was propounded by :

- (A) Ricardo
- (B) Marx
- (C) Leibenstein
- (D) Nurkse

29. What is the correct sequence of the following approaches to development in terms of their chronological emergence ?

- (a) Basic needs approach
- (b) Per capita income approach
- (c) Human development index approach

Select the correct answer using the codes given below :

- (A) (a) (b) (c)
- (B) (b) (a) (c)
- (C) (b) (c) (a)
- (D) (a) (c) (b)

28. આવશ્યક ન્યુનતમ મૂડીરોકાણનો સિદ્ધાંત નીચેનામાંથી કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપ્યો?

- (A) રીકાર્ડો
- (B) માર્ક્સ
- (C) લાઈબેન્સ્ટાઈન
- (D) નર્ક્સ

29. આર્થિક વિકાસના નીચેના અભિગમોમાંથી પહેલીવાર કયારે ચર્ચા કરવામાં આવી. તેનો સાચો ક્રમ કયો છે ?

- (a) મૂળભૂત જરૂરિયાતોનો અભિગમ
- (b) માથાદિઠ આવકનો અભિગમ
- (c) માનવ વિકાસ સૂચકઆંક અભિગમ

નીચેનામાંથી કોડનો ઉપયોગ કરીને સાચો જવાબ આપો :

- (A) (a) (b) (c)
- (B) (b) (a) (c)
- (C) (b) (c) (a)
- (D) (a) (c) (b)

30. What is the *current* share of central taxes the states in India ?

- (A) 31.5%
- (B) 30%
- (C) 42%
- (D) 29%

31. The extraction of iron ore has been increased on account of increased demand for steel. The above is an example of :

- (A) Forward Linkage
- (B) Backward Linkage
- (C) Backward and Forward Linkage
- (D) None of the above

30. ભારતમાં કેન્દ્રીય સરકાર તરફથી રાજ્યોને મળતો કરવેરાનો ભાગ અત્યારે કેટલો છે?

- (A) 31.5%
- (B) 30%
- (C) 42%
- (D) 29%

31. પોલાદની માંગ વધવાથી કોલસાની ખાણોમાંથી કાચું લોખંડ કાઢવાની પ્રક્રિયા ઝડપી બની છે આ હકીકત નીચેનામાંથી શાનું ઉદાહરણ પૂરૂ પાડે છે?

- (A) અગ્રગામી સંકલન
- (B) પશ્ચાતગામી સંકલન
- (C) પશ્ચાતગામી અને અગ્રગામી સંકલન
- (D) ઉપરનામાંથી કોઈ પણ નહીં

32. When interest payments are subtracted from fiscal deficit, the remainder is known as :
- (A) Revenue deficit
(B) Primary deficit
(C) Monetised deficit
(D) None of the above
32. રાજકોષીય ખાધમાંથી જ્યારે વ્યાજની ચૂકવણીને બાદ કરવામાં આવે છે ત્યારે જે બાકી રહે છે તેને :
- (A) ચાલુ ખાતાની ખાધ કહે છે
(B) પ્રાથમિક ખાધ કહે છે
(C) નાણાકૃત ખાધ કહે છે
(D) ઉપરનામાંથી કોઈ પણ નહીં
33. Debt service ratio is a ratio of :
- (A) Total debt which is to be paid in the term of interest burden
(B) GDP which is to be paid as debt
(C) Export earnings which are to be paid by way of interest and principal
(D) None of the above
33. દેવા ચૂકવણીનું પ્રમાણ એટલે :
- (A) કુલ દેવું જેની ચૂકવણી વ્યાજના ભારણ તરીકે કરવાની છે
(B) રાષ્ટ્રિય આવક જેની ચૂકવણી દેવા તરીકે કરવાની છે
(C) નિકાસની આવક, જેની ચૂકવણી વ્યાજ અને દેવાની મૂળ રકમ તરીકે કરવાની છે
(D) ઉપરનામાંથી કોઈ પણ નહીં

34. Who was the chairman of the 14th Finance Commission ?
- (A) C. Rangarajan
(B) K.C. Pant
(C) Vijay Kalkar
(D) Y. Reddy
34. ૧૪ માં નાણાપંચના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?
- (A) સી. રંગરાજન
(B) કે.સી. પંત
(C) વિજય કેલકર
(D) વા. રેડી
35. In deficit financing when deficit is met out by imposition of tax, the budget is known as :
- (A) Deficit budget
(B) Surplus budget
(C) Balanced budget
(D) None of the above
35. ખાધ પૂરક નાણાનીતિમાં જ્યારે અંદાજ પત્રની ખાધને કરવેરા નાખીને પૂરવામાં આવે છે તેને :
- (A) ખાધવાળું અંદાજપત્ર કહેવામાં આવે છે
(B) પુરાતવાળું અંદાજ પત્ર કહેવામાં આવે છે
(C) સંતુલીત અંદાજપત્ર કહેવાય છે
(D) ઉપરનામાંથી કોઈપણ નહીં
36. At what points GST will be levied ?
- (A) Centre
(B) State
(C) Both Centre and State
(D) None of the above
36. GST કયા સ્તરે નાખવામાં આવશે ?
- (A) કેન્દ્ર સરકાર
(B) રાજ્ય સરકારો
(C) કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારો
(D) ઉપરનામાંથી કોઈ પણ નહીં

37. What is the ratio between the price of a country's export goods and price of its import goods known as ?

- (A) Single factoral terms of trade
- (B) Double factoral terms of trade
- (C) Net Barter terms of trade
- (D) Income terms of trade

38. The value of foreign trade multiplier is equal to :

- (A) $\frac{1}{mpm + mps}$
- (B) $\frac{1}{mpm - mps}$
- (C) $mpm + mps$
- (D) $\frac{1}{mpm}$

37. દેશમાંથી નીકાસ થતી વસ્તુઓની કિંમત અને આયાત થતી વસ્તુઓની કિંમતના ગુણોત્તરને નીચેનામાંથી કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે?

- (A) એક ઉત્પાદન સાધન મૂલક વ્યાપારી શરતો
- (B) બે ઉત્પાદન સાધન મૂલક વ્યાપારી શરતો
- (C) ચોખ્ખી વસ્તુ વિનિમય મૂલક વ્યાપારી શરતો
- (D) આવક મૂલક વ્યાપારી શરતો

38. વિદેશી વ્યાપાર ગુણકનું મુલ્ય નીચેનામાંથી કોના જેટલું થશે?

- (A) $\frac{1}{mpm + mps}$
- (B) $\frac{1}{mpm - mps}$
- (C) $mpm + mps$
- (D) $\frac{1}{mpm}$

39. Which one of the following conditions is *not* assumed by the factor price equalization theorem ?

- (A) The countries are characterised by different factor endowments
- (B) The countries are characterised by different production function
- (C) The industries are characterised by different factor intensities
- (D) Each country will export the commodity which uses its abundant factor relatively intensively

40. Heckscher Ohlin theory states that the most important cause of trade is difference in :

- (A) Preferences
- (B) Technology
- (C) Magnitude
- (D) Factor edowments

39. ઉત્પાદન સાધન સમાનીકરણ પ્રમેયમાં નીચેનામાંથી કઈ એક શરતની ધારણા કરવામાં આવતી નથી?

- (A) દેશોની ઉત્પાદનના સાધનોનું પ્રકૃતિ પ્રદક્ત જુદું જુદું હોય છે
- (B) દેશોનું ઉત્પાદન વિધેય જુદું જુદું હોય છે
- (C) ઉદ્યોગોમાં વપરાતા ઉત્પાદનનાં સાધનોની સઘનતા જુદી જુદી હોય છે
- (D) દરેક દેશ એવી વસ્તુની નિકાશ કરશે જે પોતાની પાસેના વિપુલ ઉત્પાદનના સાધનોને પ્રમાણમાં વધારે સઘનતાથી વાપરશે

40. હેક્ષર ઓહલીન સિદ્ધાંત પ્રમાણે વેપાર ઉદભવવાનું ખુબ મહત્વનું કારણ :

- (A) અભિરૂચીઓનો તફાવત
- (B) ટેકનોલોજીનો તફાવત
- (C) કદનો તફાવત
- (D) ઉત્પાદનના સાધનોની કુદરતી વહેંચણીનો તફાવત

41. Coefficient of correlation is independent of which of the following ?
- (A) Change of origin only
 (B) Change of scale only
 (C) Change of origin and scale
 (D) None of the above
42. Which of the following is a positional average ?
- (A) Arithmetic mean
 (B) Geometric mean
 (C) Median
 (D) Harmonic mean
43. Which of the following economists suggested the doctrine of laissez-faire ?
- (A) David Ricardo
 (B) Adam Smith
 (C) Ohlin
 (D) Heckscher
41. સહસંબંધનો સહસંબંધાંક નીચેનામાંથી કોનાથી સ્વતંત્ર રીતે કામ કરે છે ?
- (A) માત્ર ઉદભવમાં થતો ફેરફાર
 (B) માત્ર કદ (Scale) માં થતો ફેરફાર
 (C) ઉદભવ અને કદ બંનેમાં થતો ફેરફાર
 (D) ઉપરનામાંથી કોઈ પણ નહીં
42. નીચેનામાંથી કયું એક સ્થાનીય સરેરાશ છે?
- (A) ગણિતીક મધ્યક
 (B) ભૌમિતિક મધ્યક
 (C) મધ્યસ્થ
 (D) સંવાદીત મધ્યક
43. નીચેનામાંથી કયા અર્થશાસ્ત્રીએ મુક્ત બજારનો સિદ્ધાંત આપ્યો?
- (A) ડેવિડ રિકાર્ડો
 (B) એડમ સ્મીથ
 (C) ઓહલીન
 (D) હેક્સચર

44. Human Poverty Index (HPI) measures the deprivation as a composite index of :

- (A) Longevity, Nutrition and Knowledge
- (B) Knowledge, Basic needs and Standard of living
- (C) Longevity, Standard of living and Sanitation
- (D) Longevity, Knowledge and Standard of living

44. માનવ ગરીબી આંક (HPI) વંચીતતાને નીચેનામાંથી કોના સંયુક્ત આંક તરીકે માપે છે?

- (A) સરેરાશ લાંબુ આયુષ્ય, પોષણ, જ્ઞાન
- (B) જ્ઞાન, મૂળભૂત જરૂરિયાતો અને જીવન ધોરણ
- (C) સરેરાશ લાંબુ આયુષ્ય, જીવનધોરણ અને સ્વચ્છતા
- (D) સરેરાશ લાંબુ આયુષ્ય, જ્ઞાન અને જીવન ધોરણ

45. The rate of capital formation in India during the fiscal year 2013-14 is :

- (A) 38.6% of GDP
- (B) 34.2% of GDP
- (C) 34.7% of GDP
- (D) 35.2% of GDP

45. ૨૦૧૩-૧૪ ના વર્ષમાં ભારતમાં મૂડી રોકાણનો દર કેટલો હતો?

- (A) રાષ્ટ્રીય આવકના ૩૮.૬%
- (B) રાષ્ટ્રીય આવકના ૩૪.૨%
- (C) રાષ્ટ્રીય આવકના ૩૪.૭%
- (D) રાષ્ટ્રીય આવકના ૩૫.૨%

46. What is the level of revenue deficit of the Union Government during 2013-14 ?

- (A) 3.7% of GDP
- (B) 3.2% of GDP
- (C) 2.9% of GDP
- (D) 2.8% of GDP

47. 'Disguised Unemployment' refers to :

- (A) persons with no jobs
- (B) more persons employed for a job which a few can accomplish
- (C) unemployment among women
- (D) unemployment of people above 60 years of age

46. 2013-14 માં કેન્દ્ર સરકારના અંદાજપત્રની ચાલુખાતાની ખાધ કેટલી હતી?

- (A) રાષ્ટ્રીય આવકના 3.7%
- (B) રાષ્ટ્રીય આવકના 3.2%
- (C) રાષ્ટ્રીય આવકના 2.9%
- (D) રાષ્ટ્રીય આવકના 2.8%

47. 'પ્રચ્છન બેકારી' નીચેનામાંથી કોનો નિર્દેશ કરે છે ?

- (A) બેરોજગારી
- (B) જે કામ ઓછા લોકો કરી શકે તે માટે વધારે લોકોને કામે લગાડવા
- (C) મહીલાની બેરોજગારી
- (D) ૬૦ વર્ષની ઉપરના લોકોમાં પ્રવર્તતી બેરોજગારી

48. What is the level of food production in India in 2013-14 ?
- (A) 257.1 MT
(B) 265.0 MT
(C) 252.0 MT
(D) 253.2 MT
49. The level of WPI Inflation during 2014-15 is :
- (A) 7.4
(B) 6.0
(C) -2.8
(D) 2.0
50. Which one of the following is the objective of the Twelfth Five Year Plan of India ?
- (A) Faster and inclusive growth
(B) Faster, quick and reliable inclusive growth
(C) Faster, reliable and more inclusive growth
(D) Faster, sustainable and more inclusive growth
48. 2013-14 માં ભારતમાં અન્ન ઉત્પાદન કેટલું હતું ?
- (A) 257.1 મેટ્રીક ટન
(B) 265.0 મેટ્રીક ટન
(C) 252.0 મેટ્રીક ટન
(D) 253.2 મેટ્રીક ટન
49. 2014-15 માં જથ્થાબંધ ભાવ આંકની મદદથી માપવામાં આવેલો ફુગાવાનો દર કેટલો હતો? :
- (A) 7.4
(B) 6.0
(C) -2.8
(D) 2.0
50. નીચેનામાંથી કયું એક ભારતની ૧૨ મી પંચવર્ષીય યોજનાનું ધ્યેય છે?
- (A) ઝડપી અને સર્વસમાવિષ્ટ વૃદ્ધિ
(B) ઝડપી અને વિશ્વસનીય સર્વસમાવિષ્ટ વૃદ્ધિ
(C) ઝડપી, વિશ્વસનીય અને વધારે સર્વસમાવિષ્ટ વૃદ્ધિ
(D) ઝડપી, ટકાઉ અને વધારે સર્વસમાવિષ્ટ વૃદ્ધિ

ROUGH WORK

SEAL